

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/152/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122324193
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:6122324193.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava-Nové mesto, IČO: 47967692, právne zastúpený: JUDr. Oskar Chnápko, advokát, so sídlom Komenského 3, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 45018201, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. X, XXX XX D., o zaplatenie 287,45 Eur s prísl., takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 114,63 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy:

48,47 € od 01.08.2019 do zaplatenia,

26,88 € od 31.08.2019 do zaplatenia,

17,39 € od 01.10.2019 do zaplatenia,

21,89 € od 01.11.2019 do zaplatenia,

a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobu v prevyšujúcej časti a v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty zamietá.

Určuje, že zmluvná podmienka nachádzajúca sa v Zmluve o poskytovaní verejných služieb – balík služieb uzavretej dňa 09.07.2019 pod číslom XXXXXXXXXXXX medzi Slovak Telekom a. s. a žalovaným uvedená v bode 6 písm. b) v znení:

„Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty bude vypočítaná podľa nižšie uvedeného vzorca, ktorý vyjadruje denné klesanie zo základu pre výpočet počas plynutia doby viazanosti až do dňa ukončenia zmluvy alebo prerušenia poskytovania služieb v dôsledku porušenia záväzku viazanosti: vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty = základ pre výpočet ZP – (celé dni uplynuté z doby viazanosti/celkový počet dní doby viazanosti X základ pre výpočet zmluvnej pokuty).“

je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobou došlou pôvodne Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 07.05.2022 a postúpenou na Okresný súd Prešov dňa 25.11.2022 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplatenia sumy 287,45 € s príslušenstvom spočívajúcim v úrokoch z omeškania.

Žalobca v žalobe uviedol, že uplatnenú pohľadávku nadobudol postúpením na základe zmluvy uzatvorenej so spoločnosťou Slovak Telekom a.s. so sídlom Bajkalská 28, 817 62 Bratislava. Pohľadávka Slovak Telekom vznikla uzatvorením zmluvy o poskytnutí verejných služieb so žalovaným a vyúčtovaním nárokov z tejto zmluvy. Slovak Telekom poskytoval žalovanému služby, ktoré vyúčtoval faktúrami v žalobe špecifikovanými. Tieto faktúry v lehote splatnosti žalovaný neuhradil. Zároveň Slovak Telekom vyúčtoval z dôvodu neplnenia zmluvných povinností žalovanému aj zmluvnú pokutu vo výške 148,93 €.

Okresný súd Banská Bystrica vo veci rozhodol platobným rozkazom, ktorý sa žalovanému nepodarilo doručiť.

Keďže ani OS Prešov bydlisko žalovaného nezistil, bola mu žaloba doručená oznámením podľa § 116 ods.2 C.s.p.

Listom zo dňa 18.01.2023 (č.l. 63) oznámil súd žalobcovi, že uplatňovaná zmluvná pokuta bola opakovane vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Rovnako to bolo aj s poplatkami za upomienku 4,99 € a náklady skorého vymáhania 18,90 €, pričom žalobca súdu nezaslal dokument, z ktorého tieto poplatky vyplývajú.

Súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania postupom podľa § 297 písm.b) C.s.p., pričom vychádzal z listín tvoriacich súdny spis a zistil nasledujúce:

4.1. Žalobou uplatnená pohľadávka je pohľadávkou postúpenou na žalobcu z pôvodného veriteľa spoločnosti Slovak Telekom a.s.. Slovak Telekom a.s. uzatvoril so žalovaným ako fyzickou osobou nepodnikateľom dňa 12.07.2019 zmluvu o poskytovaní verejných služieb – balík služieb s č. zmluvy XXXXXXXXXXX. Zároveň v tejto zmluve je uvedené ďalšie číslo, a to XXXXXXXXXXX. Je tam tiež uvedené číslo ako identifikácia FWA: XXXXXXXXXXX. V tejto zmluve je uvedené, že základ pre výpočet zmluvnej pokuty – balík je 180 € a ustanovenia o zmluvnej pokute sa nachádzajú v bode 5 a 6 zmluvy (č. l. 21)

5) Závazok viazanosti: Účastník sa zaväzuje, že počas doby viazanosti určenej v Tabuľke č. 1 vrátane jej predĺženia, ak dôjde k jej predĺženiu v súlade s ustanoveniami Dohody (v tejto Dohode v skrátenej forme aj „doba viazanosti“), ktorá sa počíta od Rozhodného dňa: (i) zotrvať v zmluvnom vzťahu s Podnikom vo vzťahu ku každej Službe poskytovanej podľa a tejto Zmluvy o balíku, teda nevykoná žiadny úkon, ktorý by viedol k ukončeniu jednotlivej Zmluvy a (ii) bude riadne a včas uhrádzať cenu za poskytované Služby (ďalej len „záväzok viazanosti“), pričom porušením záväzku viazanosti je (i) výpoveď Zmluvy Účastníkom, ak výpovedná lehota alebo iná osobitne dohodnutá lehota uplynie počas dojednanej doby viazanosti, (ii) žiadosť o prenesenie telefónneho čísla k inému podniku poskytujúcemu služby elektronických komunikácií, ak v dôsledku tejto žiadosti dôjde k ukončeniu Zmluvy o poskytovaní Hlasovej služby počas dojednanej doby viazanosti (iii) nezaplatenie ceny za poskytnuté Služby Účastníkom ani do 45 dní po jej splatnosti, na základe ktorého vznikne Podniku právo na odstúpenie od Zmluvy, (iv) ukončenie využívania Služieb Podniku pred uplynutím viazanosti v dôsledku ukončenia Zmluvy z dôvodov na strane Účastníka pred uplynutím doby viazanosti (ak nejde o niektorý z bodov i) až iii)) (ďalej len „porušenie záväzku viazanosti“). V prípade prerušenia poskytovania Služieb Podniku, počas ktorého Podnik neúčtuje Účastníkovi pravidelné poplatky za Služby, na základe využitia práva Podniku prerušiť Účastníkovi poskytovanie Služieb vyplývajúceho z príslušných právnych predpisov alebo Všeobecných podmienok alebo na žiadosť Účastníka v súlade so Všeobecnými podmienkami, sa doba viazanosti automaticky predĺži o obdobie zodpovedajúce skutočnému trvaniu prerušenia poskytovania Služieb Podniku, kedy doba viazanosti neplynie.

6) Zmluvná pokuta (ZP):

a) Podnik a účastník sa dohodli, že porušením záväzku viazanosti vznikne Podniku voči Účastníkovi právo na zaplatenie vyúčtovanej zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta okrem sankčnej a prevenčnej funkcie predstavuje aj paušalizovanú náhradu škody spôsobenej Podniku v dôsledku porušenia záväzku viazanosti vzhľadom na benefity, ktoré Podnik poskytol Účastníkovi na základe tejto Dohody. Benefity sa rozumie súčet všetkých zliav zo štandardných poplatkov za zariadenie a poskytovanie Služby (vrátane Doplnkových služieb) podľa Cenníka (rozhodujúce sú ceny bez viazanosti), zľava z ceny zariadenia podľa tabuľky č. 1, ktorá predstavuje rozdiel medzi neakciovou a akciovou kúpnu cenou, ak bolo Účastníkovi na základe tejto Dohody poskytnuté. Benefity poskytnuté Účastníkovi na základe tejto Dohody tvoriace základ pre výpočet zmluvnej pokuty sú uvedené v tabuľke č. 1 a v časti „podmienky akcie pre poskytovanie služby“, prípadne v Akciovom cenníku. Základom pre výpočet zmluvnej pokuty v prípade porušenia záväzku viazanosti všetkých Služieb v Balíku je súčet základu pre výpočet vo vzťahu

k Balíku a základu pre výpočet vo vzťahu k všetkým KZ, ktorý bol Účastníkovi na základe tejto Dohody poskytnutý a to vo výške uvedenej v tabuľke č. 1. Základom pre výpočet zmluvnej pokuty v prípade porušenia zmluvného záväzku viazanosti len vo vzťahu k niektorej zo Služieb v Balíku je súčet základu pre výpočet vo vzťahu k tejto jednotlivkej Službe a rozdielu medzi akciovou a neakciovou kúpnu cenou tých KZ, ktoré bolo Účastníkovi poskytnuté výlučne vo vzťahu k tejto Službe a to vo výške uvedenej v tabuľke č. 1. Tento základ zohľadňuje Benefity poskytnuté Účastníkovi podľa tejto Zmluvy o balíku (ďalej len „Základ pre výpočet“).

b) Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty bude vypočítaná podľa nižšie uvedeného vzorca, ktorý vyjadruje denné klesanie zo Základu pre výpočet počas plynutia doby viazanosti až do dňa ukončenia Zmluvy alebo prerušenia poskytovania Služieb v dôsledku porušenia záväzku viazanosti:

Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty = Základ pre výpočet ZP – (celé dni uplynuté z doby viazanosti/ celkový počet dní doby viazanosti * Základ pre výpočet zmluvnej pokuty)

c) Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej na faktúre, ktorou je Účastníkovi vyúčtovaná. Uhradením zmluvnej pokuty zaniká dojednaný záväzok viazanosti vo vzťahu k tej Službe alebo Službám, ku ktorým bola zmluvná pokuta uhradená, preto Účastník zmluvnú pokutu za porušenie záväzku viazanosti zaplatí iba jedenkrát. Podnik je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením záväzku viazanosti, pre prípad ktorej bola dojednaná a vyúčtovaná zmluvná pokuta, len vo výške presahujúcej sumu vyúčtovanej zmluvnej pokuty.

5. Poskytnuté služby právny predchodca žalobcu vyúčtoval žalovanému nasledujúcimi faktúrami: faktúra č. XXXXXXXXXXXX na sumu 48,47 € so splatnosťou do 31.07.2019,

faktúra č. XXXXXXXXXXXX na sumu 31,87 € so splatnosťou do 30.08.2019, z toho poplatok za upomienku – 4,99 €,

faktúra č. XXXXXXXXXXXX na sumu 36,29 € so splatnosťou do 30.09.2019, z toho poplatok za náklady skorého vymáhania – 18,90 €,

faktúra č. XXXXXXXXXXXX na sumu 21,89 € so splatnosťou do 31.10.2019,

zmluvná pokuta bola vyúčtovaná faktúrou č. XXXXXXXXXXXX na sumu 148,93 € so splatnosťou do 30.06.2020.

5.1. Listom zo dňa 01.07.2020 (č.l. 16) právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému odstúpenie od zmluvy o poskytovaní verejných služieb, pričom v zozname neuhradených faktúr sú uvedené všetky vyššie uvedené faktúry. Zároveň bol žalovaný podľa § 43 ods. 13 zákona o elektronických komunikáciách poučený o tom, že v prípade, ak napriek tejto písomnej výzve bude v omeškaní so splnením svojich peňažných záväzkov po dobu dlhšie ako 90 dní, môže spoločnosť Slovak Telekom túto svoju peňažnú pohľadávku písomnou zmluvou postúpiť inej osobe aj bez súhlasu žalovaného.

6. Pokiaľ ide o priznanú sumu za poskytnuté služby, nárok na ňu okrem zmluvných ustanovení vyplýva zo zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách

Podľa ust. § 43 ods.1 písm.a) - Podnik má právo na úhradu za poskytnutú verejnú službu.

Podľa § 43 ods.12 písm.b) - Účastník je povinný platiť za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženej faktúry.

Podľa § 43 ods.13 - Ak je napriek písomnej výzve podniku účastník nepretržite dlhšie ako 90 dní v omeškaní so splnením svojho peňažného záväzku voči podniku, môže podnik postúpiť svoju peňažnú pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku písomnou zmluvou inej osobe aj bez súhlasu účastníka. Toto právo podnik nemôže uplatniť, ak účastník ešte pred postúpením pohľadávky uhradil podniku omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane príslušenstva. Pri postúpení pohľadávky je podnik povinný odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka.

Podľa § 44 ods.1 – Zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

6.1. Z faktúr za služby priznal súd 114,63 € a nepriznal sumu poplatkov za upomienku a za náklady skorého vymáhania a to primárne z dôvodu, že žalobca nepredložil zmluvnú listinu, z ktorej by povinnosť platby týchto poplatkov vymáhala. Z uvedeného dôvodu ich nebolo možné ani vyhlásiť za neprijateľné zmluvné podmienky, keďže súd by nevedel špecifikovať dokument, ktorého boli obsahom a ich text.

Nárok na úroky z omeškania plynie pre žalobcu z nasledujúcich právnych predpisov:

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka - dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka - ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka – výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Základná úroková sadzba ECB bola ku dňom splatnosti faktúr vo výške 0,00%, čo predstavuje právo na úrok z omeškania vo výške uplatnených 5,00% ročne. Úroky z omeškania súd priznal odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti faktúr.

Zmluvná pokuta.

Podľa § 544 ods.1 OZ – Ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 53 ods.1 OZ – Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 298 C.s.p. – (1) Súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

(2) Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

8.1. Žalobca prezentuje, že ustanovenie o zmluvnej pokute nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou z dôvodu, že zmluvná pokuta má regresívny, teda klesajúci charakter a jej výška klesá spolu s predlžujúcou sa dobou dodržania doby viazanosti. Čo sa týka prijateľnosti resp. neprijateľnosti regresívnej zmluvnej pokuty, opätovne sa ňou zaoberal aj KS v Prešove, a teda okresný súd poukazuje napr. na jeho rozhodnutie:

- sp. zn. 2CoCsp/12/2022: 15. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že ustanovenia o zmluvnej pokute tvorili predtlač Dodatku k zmluve bez možnosti voľby jeho prijatia alebo odmietnutia. Vzhľadom na charakter tohto dojednávania a jeho začlenenia v texte Dodatku zmluvy, nemôžu byť žiadne pochybnosti, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne. O takéto individuálne ustanovenie by sa jednalo vtedy, keď by práve takáto časť dohody bola výsledkom dojednávania zmluvných strán. O individuálnom dojednaní však nemožno hovoriť v prípade, keď si zákazník zvolí určitú formu záväzku (jednu z ponúkaných možností), avšak musí prijať celý súbor opatrení a dojednávania ustanovených v zmluve, všeobecných podmienkach a cenníku, minimálne ich nemôže vylúčiť. Táto skutočnosť vyvracia aj neustále opakované tvrdenia, že žalovaný mal možnosť voľby zobrať si mobilný telefón a s akým záväzkom. V tomto kontexte je zrejmé, že takáto domnelá voľba je len iluzórna a zároveň vytvárajúca „efekt bludiska ďalších záväzkov“. Žalobca vôbec nepreukázal opak v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, teda platí prezumpcia predpokladaná zákonom, že sa nejedná o individuálne dojednanú podmienku.

16. Za nepochybné odvolací súd považuje, že odvolateľ právo na zmluvnú pokutu odvíja od ustanovenia §544 ods.1 Občianskeho zákonníka a od spotrebiteľskej zmluvy, ktoré ako typové zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje. Spotrebiteľ koná tak, že si zabezpečí mobilný telefón a využíva služby s tým, že už od počiatku vie, že za služby nezaplatí, alebo spotrebiteľa ekonomická alebo sociálna situácia donúti ukončiť využívanie služieb počas plynutia doby viazanosti. Povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu hoci aj v regresívne stanovenej výške, ktorá nie je zanedbateľná, spravidla presahuje cenu „zľavy“ pri mobilnom telefóne a niekoľkonásobku paušálnej mesačnej platby, určite znemožňuje možnosť voľby, deformuje obchodné prostredie a pôsobí v určitom rozsahu monopolne a sankcia pôsobí disproporčne. Uvedené platí aj preto, že neposkytnutím služby v určitom rozsahu dôjde aj k úsporám na strane poskytovateľa služby, ten zjavne ušetrí v rozsahu zníženého objemu dát, hlasovej a nehlasovej spotrebe, teda zmluvná pokuta nemôže nahrádzať jeho očakávané príjmy, opätovne aj so sadzbami DPH. Odvolací súd zdôrazňuje, že žalobca mal popri tom ako operátor mnoho iných možností ako zabezpečiť prípadné „vrátenie výhod“ nedodržaním zmluvných povinností, či už odkladacou alebo rozvázovacou podmienkou poskytnutia zľavy, odstúpením od kúpnej ceny zvýhodneného mobilného zariadenia, stanovením pomernej alebo pohyblivej zmluvnej pokuty a pod., pričom ekonomické a účtovné komplikácie nesmú prevažovať pred ochranou poctivých obchodných stykov, mravov a zvyklostí v podobe dodatočného účtovania DPH, či vymáhanie nárokov.

17. Odvolací súd zdôrazňuje, že v žiadnom prípade teda nemožno tvrdiť, že sa jedná o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. Žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovanou ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože odvolaciemu súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že zmluvné pokuty sú dojednávané za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách, či dodatkoch (pozri napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 19Co/160/2017, sp. zn. 22Co/41/2017, sp. zn. 13Co/17/2019 a ďalšie). Zmluvná pokuta, ktorá nebola individuálne dojednaná, lebo sa jedná o štandardnú typovú zmluvu a ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je v rozpore s ochranou práv spotrebiteľa. Dojednaná zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neplatná, ako správne už poukázal súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia. Z neplatnej zmluvnej podmienky tak nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanej povinnosť plniť. Pre posúdenie dojednaná zmluvnej pokuty ako zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve z hľadiska jej neprijateľnosti nie je podstatné, či reálne dôjde k porušeniu povinnosti.

18. K regresívnej zmluvnej pokute odvolací súd uvádza, že sankcia spočívajúca v regresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nie len času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Sankcia dohodnutá počas celej platnosti zmluvy a jej hrozby nesmie byť v žiadnom jej štádiu zjavne neprimeraná a prípadným nárokom na sankciu nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie. Uvedené platí aj preto, že neposkytnutím služby v určitom rozsahu dôjde aj k úsporám na strane poskytovateľa služby (ten ušetrí v rozsahu následného zníženého objemu dát apod.), teda zmluvná pokuta nemôže nahrádzať jeho očakávané príjmy. Takáto zmluvná pokuta zároveň nesmie slúžiť ako jediný nástroj a prostriedok na neprimerané zabezpečenie prípadných benefitov a výhod, ktoré v istých prípadoch javia výrazné znaky potenciality, porovnávajúc v konkrétnom časovom úseku ofenzívnu obchodnú politiku iných telekomunikačných operátorov. Rozdiel spočíva aj v tom, či spotrebiteľov, musí sa absolútna neplatnosť zmluvnej podmienky vzťahovať na všetkých účastníkov právneho úkonu, v ktorom je takáto neplatná zmluvná podmienka použitá.

19. Absenciou spravodlivej úpravy sa stávajú ustanovenia zmluvy, ktoré porušujú práva spotrebiteľa alebo nereflektujú na poctivý vzťah zákazník - predajca, neprijateľnými a teda aj neplatnými. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že nijako nespochybňuje význam zmluvnej pokuty a uznáva účelnosť, pokiaľ však ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú dohodu o zmluvnej pokute, ktorá obstoje v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že ak je zmluvná podmienka neprijateľná voči určitému počtu

20. Neprijateľná podmienka je neplatná ako taká, preto nemožno znižovať, teda moderovať neplatne dojednanú zmluvnú pokutu. Moderačné právo je možné používať výnimočne len pri mimoriadne tvrdom a neadekvátnom dopade zmluvnej pokuty, výhradne však len pri platných úkonoch.

21. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že nespochybňuje význam zmluvnej pokuty v občianskoprávných vzťahoch a ani nemá v úmysle chrániť bezbrehé a nezodpovedné správanie sa spotrebiteľov, avšak nezistil okolnosti, ktoré by ho prinútili zmeniť názor, ktorý bol vyjadrený vo viacerých

rozhodnutiach s obdobnými nárokmi zo strany súdov prvej inštancie, ale aj zo strany odvolacích súdov, napríklad aj ohľadne čiastočne regresívnej zmluvnej pokuty. Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že súd prvej inštancie rozhodol správne, keď zamietol žalobcu v časti požadovania zaplatenie zmluvnej pokuty.

- 17 CoCsp/50/2021: Žalobca sa stal aktívne vecne legitimovaným po tom, čo zmluvou o postúpení pohľadávok získal od spoločnosti Slovak Telekom, a.s. voči žalovanému pohľadávku. Odvolací súd len zdôrazňuje a upriamuje pozornosť na zistenie prvoinštančného súdu, že zmluvná pokuta bola dojednaná formulárove, bez možnosti zo strany spotrebiteľa ju prijať alebo odmietnuť bez vplyvu na zmluvné dojednanie o poskytovaní služieb. Z uvedeného preto jednoznačne vyplýva, že nebola dojednaná individuálne. Žalovaný musel pri uzatváraní zmluvy prijať dojednanie o zmluvnej pokute, nemohol ich vylúčiť. Žalobca nepreukázal svoje tvrdenia a preto platí, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne a spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach žalovanej ako spotrebiteľa. Žalobca ako dodávateľ podnikajúci na trhu poskytovania telekomunikačných služieb je povinný voči spotrebiteľovi sa správať s náležitou odbornou starostlivosťou, čo sa nestalo, čím bola narušená rovnováha zmluvných strán. Žalobca totiž právo na zaplatenie zmluvnej pokuty odvodzuje od porušenia povinnosti včas a riadne platiť za služby, nesplnenia povinnosti zotrvať po určitú dobu vo vzťahu, čo je neakceptovateľné. Dojednaná zmluvná pokuta ako neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná. Z uvedenej neplatnosti žalobcovi nevzniká ani právo na plnenie a povinnosť žalovaného plniť bez ohľadu, či boli splnené podmienky na aktiváciu tejto povinnosti. Vo vzťahu k regresívnej zmluvnej pokute odvolací súd uvádza, že sankcia spočívajúca v regresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nie len času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Rovnako neobstojí poukaz žalobcu na to, že zohľadňoval časový aspekt porušenia povinnosti s klesajúcou výškou podľa dĺžky trvania plnenia zmluvy, tzv. regresívna zmluvná pokuta, ktorej základ sa za každý deň plnenia zmluvy pomerne znižuje. Je potrebné si uvedomiť, že nie každé prípadné porušenie povinnosti je rovnakej intenzity, významu a následkov. Porušením povinnosti pritom nemôže byť využitie oprávnení daných zákonom, či dohodou. Odvolací súd vo vzťahu ku klesajúcej výške zmluvnej pokuty v závislosti od plynutia času viazanosti poukazuje na konštantnú aplikačnú prax Krajského súdu v Prešove, kde v rozhodnutí (okrem iných) sp. zn. 22Co 45/2018 je zmluvná pokuta v danom prípade neprijateľná, keď nezohľadňuje intenzitu a význam toho - ktorého porušenia povinnosti, ani výšku dlhu spotrebiteľa vzniknutého porušením záväzku. V takom prípade je považovaná zmluvná pokuta za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje aj pri menej významnom porušení povinností uplatniť si zmluvnú pokutu od spotrebiteľa. V predmetnom prípade sa nejedná o individuálne dojednanie zmluvnej podmienky, ale o formulárovú spotrebiteľskú zmluvu, ktorej obsah žalovaná ovplyvniť nemohla. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (§ 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

8.2. Vychádzajúc z uvedených rozhodnutí, súd ustanovenie týkajúce sa regresívnej zmluvnej pokuty vyhlásil za neprijateľnú zmluvnú podmienku a v tejto časti žalobu zamietol.

Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 257 C.s.p. - Výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Žalobca požadoval zaplatenie sumy 287,45 € a priznaná mu bola suma 114,63 €. Prevažný úspech v konaní tak mal žalovaný, ktorému však žiadne trovy nevznikli, preto mu súd nárok na ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.